

MONIKA JAWORSKA

Uniwersytet Rolniczy im. Hugo Kołłątaja w Krakowie

Zróżnicowanie obszarów wiejskich województwa małopolskiego pod względem poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego

Wprowadzenie

Rozwój gospodarczy w ujęciu encyklopedycznym to „jakościowe i strukturalne zmiany w gospodarkach narodowych będące następstwem wzrostu gospodarczego”. (Nowa Encyklopedia Powszechna PWN 2004). Pojęcie rozwoju społeczno-gospodarczego jest postrzegane przez badaczy w różny sposób. Marks określa rozwój gospodarczy jako przechodzenie ze zmian ilościowych zachodzących w społeczeństwie w zmiany jakościowe oraz doskonalenie społeczeństwa, państwa i gospodarki. Według Perroux natomiast rozwój gospodarczy to połączenie zmian psychologicznych i społecznych ludności, które pozwala na kumulowanie i trwale zwiększanie swojego realnego produktu (Perroux 1961).

Zdaniem Nasiłowskiego to „historyczny (długofalowy) proces takiej wewnętrznej, ekonomicznej i społecznej transformacji kraju, która doprowadza do powstania społeczeństwa poszukującego dróg poprawy swojej sytuacji gospodarczej i zorganizowanego w sposób umożliwiający i zachęcający obywateli do inwestowania w kapitał materialny, ludzki i intelektualny, niezbędny do nieprzerwanej jego akumulacji” (Nasiłowski 2004).

Rozwój społeczny jest to proces przemian społecznych, dzięki któremu następuje wzbogacenie i zróżnicowanie struktur organizacyjnych i kulturowych

zbiorowości, to całokształt zmian, którym ulega społeczeństwo. (Nowa Encyklopedia Powszechna PWN 2004). W filozofii społecznej jest to ciągły proces, koniecznych zmian społecznych, który ma określony kierunek. Jednym z ważniejszych czynników wpływających na rozwój społeczny jest rozwój społeczeństwa, co według Marciniaka oznacza „zmianę układów stosunków społecznych, struktury społeczeństwa, jego preferencji, społecznych kryteriów i zasad działalności, wzorców zachowań, postaw i świadomości służących doskonaleniu współżycia i współpracy ludzi i odpowiedniemu ich udziałowi w efektach rozwoju gospodarczego”. Zdaniem autora najważniejszą częścią składową rozwoju społecznego jest różnorodność bogactwa naukowego i kulturalnego, jakość i tempo pomnażania oraz świadomość grup społecznych (Marciniak 2005). Zdaniem wspomnianego już Francis Perroux, rozwój społeczny występuje wtedy, kiedy korzyści wypływające ze wzrostu gospodarczego pokrywają się z kosztami człowieka i innymi przedmiotami wpływającymi na jakość oraz długość życia (wyżywienie, zdrowie, edukacja, mieszkanie).

1. Metodyka i materiał badawczy

Z powodu złożoności badanych zjawisk, konieczne było odpowiednie opracowanie informacji uzyskanych z Banku Danych Regionalnych GUS z lat 2007 i 2012. Do analizy wykorzystano metodę unitaryzacji zerowanej, która pozwoliła na ocenę stanu rozwoju gospodarczego i społecznego. Badanym obiektom nadano rangi, które pozwoliły na stworzenie rankingów. Następnie dokonano podziału gmin na pięć rozłącznych grup zawierających obiekty podobne. (Kukuła 2000).

Badaniu poddane zostały obszary wiejskie w województwie małopolskim. Wzięto pod uwagę jedynie gminy wiejskie (121), oraz gminy miejsko-wiejskie (47).

Do badań przyjęto dziesięć zmiennych opisujących rozwój społeczny i cztery zmienne opisujące rozwój gospodarczy.

Rozwój społeczny opisują następujące wskaźniki:

X_1 – liczba placówek bibliotecznych/1000 mieszkańców;

X_2 – liczba aptek/1000 mieszkańców;

X_3 – ilość placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej/1000 mieszkańców;

X_4 – liczba dzieci objętych opieką w żłobkach;

X_5 – liczba komputerów z dostępem do internetu w szkołach podstawowych;

X_6 – liczba komputerów z dostępem do internetu w gimnazjach;

X_7 – liczba uczniów gimnazjów;

X_8 – liczba uczniów szkół podstawowych;

X_9 – liczba dzieci w przedszkolach;

X_{10} – ilość zarejestrowanych czytelników bibliotek/1000 mieszkańców

Rozwój gospodarczy charakteryzują wskaźniki:

X_{11} – dochody/1000 mieszkańców w gminie;

X_{12} – podmioty wpisane do rejestru REGON/1000 mieszkańców;

X_{13} – ilość mieszkań oddana do użytku/1000 mieszkańców;

X_{14} – ilość bezrobotnych zarejestrowanych/1000 mieszkańców.

Wymienione zmienne opisowe wyłoniono z zespołu cech wyjściowych. Wybrano te najbardziej odpowiednie do opisu badanych zjawisk. Brano pod uwagę zarówno aspekt merytoryczny doboru jak i statystyczne właściwości cechy.

2. Wyniki

Na podstawie zastosowanej metody uzyskano następujący podział gmin województwa małopolskiego na grupy ze względu na stan rozwoju społecznego w latach 2007 i 2012.

W roku 2007 najliczniejszą grupę gmin stanowiła grupa III, przedstawiająca średni poziom rozwoju społecznego. Stanowiło ją 51,9% wszystkich badanych gmin.

W grupie pierwszej znalazło się jedynie 6 spośród badanych gmin: Chęlmiec, Czarny Dunajec, Gdów, Grybów, Nowy Targ, Wieliczka. Grupa I, stanowi zaledwie 3,6% wszystkich gmin. Najniższy poziom rozwoju społecznego reprezentuje grupa V, w której znajduje się 9 gmin, stanowiąc 5,3% ogółu badanych obiektów.

Najliczniejszy zbiór stanowią grupy III i IV reprezentujące średni poziom społeczny. Poziom taki reprezentuje 83,3% gmin województwa.

Tabela 1

Podział na grupy ze względu na poziom rozwoju społecznego w 2007

Grupa	Gmina
Grupa I	Chełmec, Czarny Dunajec, Gdów, Grybów, Nowy Targ, Wieliczka.
Grupa II	Zielonki, Zabierzów, Tarnów, Skrzyszów, Raba Wyżna, Oświęcim, Niepołomice, Myślenice, Mszana Dolna, Limanowa, Łącko, Krzeszowice, Krynica – Zdrój, Klucze, Kęty, Jodłownik, Jabłonka, Gorlice, Dębno, Czernichów, Budzów, Bochnia, Andrychów.
Grupa III	Alwernia, Babice, Biecz, Bolesław, Bolesław, Borzęcin, Brzesko, Brzeźnica, Bukowina Tatrzańska, Bystra - Sidzina, Chrzanów, Czchów, Czorsztyn, Dobra, Drwinia, Gnojnik, Grudek nad Dunajcem, Gromnik, Igołoma – Wawrzeńczyce, Iwanowice, Iwkowa, Jerzmanowice - Przegonia, Jordanów, Kalwaria Zebrzydowska, Kamienica, Kamionka Wielka, Kłaj, Konusza, Korzenna, Krościenko nad Dunajcem, Lanckorona, Łapanów, Łapsze Niżne, Laskowa, Lipnica Murowana, Lisia Góra, Liszki, Łososina Dolna, Lubień, Łukowica, Łuzna, Maków Podchalański, Michałowice, Mogilany, Moszczenica, Nawojowa, Niedźwiedź, Ochotnica Dolna, Olesno, Olasz, Pcim, Pleśna, Podegrodzie, Poronin, Radziemice, Ropa, Rytro, Rzepiennik, Rzezawa, Siepraw, Skawina, Słaboszów, Spytkowice, Stary Sącz, Stryszawa, Stryszów, Szaflary, Szczurowa, Szerzyny, Tokarnia, Trzciana, Trzebinia, Trzyciąż, Tuchów, Tymbark, Uście Gorlickie, Wadowice, Wielka Wieś, Wieprz, Wierzchosławice, Wiśniowa, Wojnicz, Wolbrom, Żabno, Zawoja, Zembrzyce.
Grupa IV	Żegocina, Zator, Zakliczyn, Wietrzychowice, Tomice, Sułkowiec, Sułoszowa, Spytkowice, Słopnice, Słomniki, Skąpa, Sękowa, Ryglice, Radgoszcz, Raclawice, Raciechowice, Przeciszów, Proszowice, Polanka Wielka, Piwniczna – Zdrój, Pałecznicza, Osiek, Nowy Wiśnicz, Muszyna, Mucharz, Mędrzechów, Lipnica Wielka, Lipiki, Libiąż, Łabowa, Książ Wielki, Kozłów, Koszyce, Kościelisko, Kocmyrzów – Luborzycza, Gręboszów, Gołcza, Dąbrowa Tarnowska, Ciężkowice, Chełmek, Charsznica, Brzeszcze, Biskupice, Biały Dunajec, Piwniczna – Zdrój, Pałecznicza, Osiek.
Grupa V	Bobowa, Dobczyce, Miechów, Nowe Brzesko, Rabka Zdrój, Radłów, Świątniki Górne, Szczawnica, Szczucin.

Źródło: opracowanie własne.

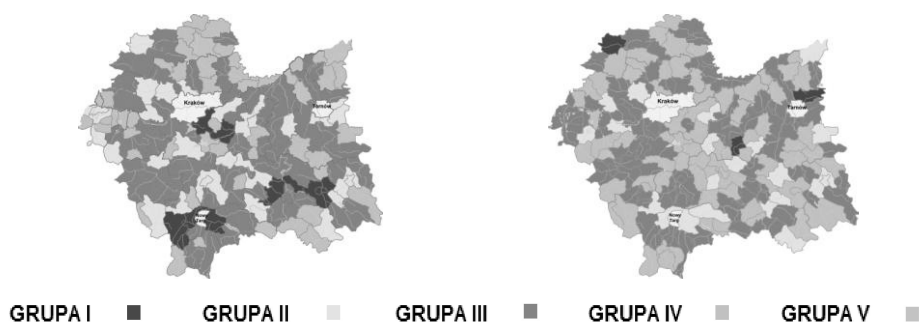
Także w roku 2012 grupa I, stanowiła bardzo mały procent ogółu gmin (jedynie 1,8%). Zaliczają się do niej gminy: Lipnica Murowana, Lisia Góra oraz Klucze. W skład ostatniej grupy – V skupiającej gminy o najniższym poziomie rozwoju społecznego wchodzi pięć gmin – Charasznica, Krynica – Zdrój, Olesno, Jerzmanowice – Przegonia, Mucharz.

Tabela 2

Podział na grupy ze względu na poziom rozwoju społecznego w 2012

Grupa	Gmina
Grupa I	Lipnica Murowana, Lisia Góra, Klucze.
Grupa II	Muszyna, Nowy Targ, Gorlice, Słupnice, Łapanów, Alwernia, Zabierzów, Kamionka Wielka, Wieprz, Czchów, Ryglice, Kłaj, Laskowa, Nawojowa, Ochotnica Dolna, Brzeźnica, Raba Wyżna, Korzenna, Szczucin.
Grupa III	Spytkowice, Zembrzyce, Łużna, Czernichów, Tomice, Budzów, Szerzyny, Sękowa, Bolesław, Świątniki Górne, Wolbrom, Łososina Dolna, Łąpsze Niżne, Mszana Dolna, Szaflary, Myślenice, Chełmek, Michałowice, Radziemice, Spytkowice, Niedźwiedź, Pałecznicza, Mogilany, Maków Podhalański, Osiek, Przeciszów, Skala, Gołcza, Biskupice, Brzesko, Biały Dunajec, Tarnów, Zakliczyn, Gręboszów, Łabowa, Wierzchosławice, Proszowice, Łącko, Bobowa, Ropa, Kocmyrzów – Luborzyca, Tokarnia, Nowe Brzesko, Podegrodzie, Rabka – Zdrój, Bystra, Lipinki, Stryszawa, Stryszów, Oświęcim, Książ Wielki, Lanckorona, Koszyce, Polanka Wielka, Wielka Wieś, Bochnia, Bukowina Tatrzańska, Radgoszcz, Liszki, Kęty, Skawina, Nowy Wiśnicz, Sułkowice, Szczawnica, Słaboszów, Krzeszowice, Borzęcin, Piwniczna – Zdrój, Babice, Wojnicz, Pleśna, Czarny Dunajec, Bolesław, Skrzyszów, Żabno, Brzeszcze.
Grupa IV	Iwanowice, Siepraw, Gromnik, Stary Sącz, Limanowa, Grybów, Andrychów, Tymbark, Rzepnik Strzyżewski, Rytro, Zawoja, Szczurowa, Wiśniowa, Lipnica Wielka, Łukowica, Raclawice, Zielonki, Tuchów, Kozłów, Moszczenica, Kościelisko, Kalwaria Zebrzydowska, Krościenko nad Dunajcem, Libiąż, Dobczyce, Chrzanów, Wadowice, Lubień, Wietrzychowice, Igomomia – Wawrzeńczyce, Niepołomice, Uście Gorlickie, Słomniki, Iwkowa, Raciechowice, Zator, Sułoszowa, Wieliczka, Czorsztyn, Pcim, Trzyciąż, Biecz, Drwinia, Jablonka, Trzciana, Koniusza, Dąbrowa Tarnowska, Mędrzechów, Olkusz, Poronin, Żegocina, Jordanów, Kamienica, Gródek nad Dunajcem, Ciężkowice, Dobra, Miechów, Trzebinia, Gnojnik, Chełmiec, Dębno, Gdów, Rzezawa, Radłów, Jodłownik.
Grupa V	Charasznicza, Krynica – Zdrój, Olesno, Jerzmanowice – Przegonia, Mucharz.

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 1. Podział gmin województwa małopolskiego pod względem rozwoju społecznego w latach 2007 i 2012

Źródło: opracowanie własne.

Najmniej rozwiniętym w województwie małopolskim pod względem społecznym wydaje się być powiat miechowski, natomiast powiat nowotarski wykazuje duży postęp rozwoju społecznego.

Tabela 3

Podział na grupy ze względu na poziom rozwoju gospodarczego w 2007

Grupa	Gmina
Grupa I	Sękowa, Wielka Wieś, Zakliczyn.
Grupa II	Zembrzyce, Uście Gorlickie, Tymbark, Słopnice, Rytro, Ropa, Mucharz, Mędrzechów, Łukowica, Lipinki, Łabowa, Kamienica, Gorlice.
Grupa III	Babice, Biały Dunajec, Bolesław, Bolesław, Borzęcin, Budzów, Bystra, Chełmiec, Czorsztyn, Dobra, Gnojnik, Gręboszów, Gródek nad Dunajcem, Gromnik, Grybów, Iwkowa, Jodłownik, Kamionka Wielka, Klucze, Korzenna, Kościelisko, Koszyce, Krościenko nad Dunajcem, Książ Wielki, Łącko, Lanckorona, Laskowa, Limanowa, Lipnica Wielka, Lipnica Murowana, Lisia Góra, Łososina Dolna, Łużna, Michałowice, Mogilany, Moszczenica, Mszana Dolna, Nawojowa, Niedźwiedz, Ochotnica Dolna, Olesno, Pałecznicza, Podegrodzie, Polanka Wielka, Poronin, Przeciszów, Raciechowice, Raclawice, Radgoszcz, Radziemice, Rzepiennik Strzyżewski, Siepraw, Słaboszów, Spytkowice, Stryszawa, Stryszów, Szerzyny, Tokarnia, Tomice, Trzyciąż, Wietrzychowice, Wiśniowa, Zawoja, Żegocina, Zielonki.
Grupa IV	Zabierzów, Wierzchosławice, Wieprz, Trzciana, Tarnów, Szczurowa, Szaflary, Świątniki Górne, Sułoszowa, Skrzyszów, Rzezawa, Rabka – Zdrój, Raba Wyżna, Pleśna, Piwniczna – Zdrój, Pcim, Oświęcim, Osiek, Nowy Targ, Lubień, Liszki, Łapanów, Łapsze Niżne, Kozłów, Koniusza, Kocmyrzów – Luborzycza, Kłaj, Jordanów, Jerzmanowice – Przegonia, Jabłonka, Iwanowice, Igołomia – Wawrzeńczyce, Gołcza, Gdów, Drwinia, Dębno, Czernichów, Czarny Dunajec, Chełmek, Charsznica, Bukowina Tatrzańska, Brzeźnica, Bochnia, Biskupice, Spytkowice, Nowy Wiśnicz.
Grupa V	Alwernia, Andrychów, Biecz, Bobowa, Brzesko, Brzeszcze, Chrzanów, Ciężkowice, Czchów, Dąbrowa Tarnowska, Dobczyce, Kalwaria Zebrzydowska, Kęty, Krynica - Zdrój, Krzeszowice, Libiąż, Maków Podhalański, Miechów, Muszyna, Myślenice, Niepołomice, Nowe Brzesko, Nowy Wiśnicz, Olkusz, Proszowice, Radłów, Ryglice, Skala, Skawina, Słomniki, Stary Sącz, Sułkowice, Szczawnica, Szczucin, Trzebinia, Tuchów, Wadowice, Wieliczka, Wojnicz, Wolbrom, Żabno, Zator.

Źródło: opracowanie własne.

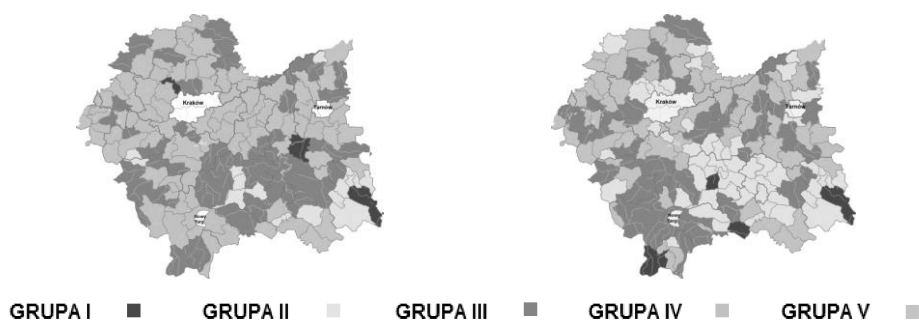
Z powyższego zestawienia wynika, iż w roku 2007 najliczniejszą grupę stanowiła grupa III, do której zaliczono 67 gmin, co stanowi 39,9% wszystkich gmin. Na drugim miejscu znalazły się grupy IV i V, mające podobną ilość gmin. Razem stanowią 50,6% analizowanej populacji.

Tabela 4

Podział na grupy ze względu na poziom rozwoju społecznego w 2012

Grupa	Gmina
Grupa I	Lipnica Murowana, Lisia Góra, Klucze.
Grupa II	Muszyna, Nowy Targ, Gorlice, Słupnice, Łapanów, Alwernia, Zabierzów, Kamionka Wielka, Wieprz, Czchów, Ryglice, Kłaj, Laskowa, Nawojowa, Ochotnica Dolna, Brzeźnica, Raba Wyżna, Korzenna, Szczucin.
Grupa III	Spytkowice, Zembrzyce, Łużna, Czernichów, Tomice, Budzów, Szerzyny, Sękowa, Bolesław, Świątniki Górne, Wolbrom, Łososina Dolna, Łąpsze Niżne, Mszana Dolna, Szaflary, Myślenice, Chełmek, Michałowice, Radziemice, Spytkowice, Niedźwiedź, Pałecznicza, Mogilany, Maków Podhalański, Osiek, Przeciszów, Skala, Gołcza, Biskupice, Brzesko, Biały Dunajec, Tarnów, Zakliczyn, Gręboszów, Łabowa, Wierzchosławice, Proszowice, Łącko, Bobowa, Ropa, Kocmyrzów – Luborzyca, Tokarnia, Nowe Brzesko, Podegrodzie, Rabka – Zdrój, Bystra, Lipinki, Stryszawa, Stryszów, Oświęcim, Książ Wielki, Lanckorona, Koszyce, Polanka Wielka, Wielka Wieś, Bochnia, Bukowina Tatrzańska, Radgoszcz, Liszki, Kęty, Skawina, Nowy Wiśnicz, Sułkowice, Szczawnica, Słaboszów, Krzeszowice, Borzęcin, Piwniczna – Zdrój, Babice, Wojnicz, Pleśna, Czarny Dunajec, Bolesław, Skrzyszów, Żabno, Brzeszcze.
Grupa IV	Iwanowice, Siepraw, Gromnik, Stary Sącz, Limanowa, Grybów, Andrychów, Tymbark, Rzepnik Strzyżewski, Rytro, Zawoja, Szczurowa, Wiśniowa, Lipnica Wielka, Łukowica, Raławice, Zielonki, Tuchów, Kozłów, Moszczenica, Kościelisko, Kalwaria Zebrzydowska, Krościenko nad Dunajcem, Libiąż, Dobczyce, Chrzanów, Wadowice, Lubień, Wietrzychowice, Igomomia – Wawrzeńczyce, Niepołomice, Uście Gorlickie, Słomniki, Iwkowa, Raciechowice, Zator, Sułoszowa, Wieliczka, Czorsztyn, Pcim, Trzyciąż, Biecz, Drwinia, Jablonka, Trzciana, Koniusza, Dąbrowa Tarnowska, Mędrzechów, Olkusz, Poronin, Żegocina, Jordanów, Kamienica, Gródek nad Dunajcem, Ciężkowice, Dobra, Miechów, Trzebinia, Gnojnik, Chełmiec, Dębno, Gdów, Rzezawa, Radłów, Jodłownik.
Grupa V	Charasznicza, Krynica – Zdrój, Olesno, Jerzmanowice – Przegonia, Mucharz.

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 2. Podział gmin województwa małopolskiego pod względem rozwoju gospodarczego w latach 2007 i 2012

Źródło: opracowanie własne.

Współczynnik zmienności wartości miernika syntetycznego opisującego rozwój gospodarczy w 2007 wynosi 52,8%. Jest on znacznie wyższy niż wskaźnik w przypadku rozwoju społecznego (36,5), co mówi o dużym zróżnicowaniu gmin pod względem rozwoju gospodarczego. Gminy o najwyższym poziomie rozwoju gospodarczego stanowią 1,8%, w skład grupy wchodzi: Sękowa, Wielka Wieś i Zakliczyn.

Największym potencjałem gospodarczym charakteryzuje się powiat gorlicki.

Również w roku 2012 najliczniejszą grupą była grupa III w skład której weszło 64 gminy (38% badanych obiektów). Najbardziej rozwinięte gospodarczo gminy to Szczawnica, Słopnice, Sękowa, Kościelisko, stanowiące jedynie 2,4% całego ogółu badanych gmin.

W tym zestawieniu widać iż grupa V wskazująca najmniejszy rozwój jest bardzo liczna (42 gminy).

Współczynnik zmienności wartości syntetycznej dla rozwoju gospodarczego w 2012 r. wynosił 50%, co oznacza, że zróżnicowanie pomiędzy analizowanymi obszarami jest dość duże. Jak można zauważyć, największy rozwój gospodarczy pojawia się w środkowej części Małopolski. W części północno – zachodniej nie postępują zmiany, nadal są to gminy najmniej rozwijające się gospodarczo.

Analizując zależność pomiędzy rozwojem społecznym a rozwojem gospodarczym obszarów wiejskich województwa małopolskiego, wykorzystano współczynnik korelacji rang Spearmana. Zależność pomiędzy badanymi zjawiskami jest niewielka. ($r_s \approx 0,08$ w 2007 oraz $r_s \approx 0,04$ w roku 2012). Zależność pomiędzy badanymi obiektami jest dodatnia, lecz bardzo niska.

Powyższe analizy wskazują na tendencję gmin do uśredniania ich stopnia rozwoju społecznego – zmalała zarówno grupa gmin najlepiej jak i najgorzej rozwiniętych, na co wskazuje niższy, w stosunku do obliczonego w 2007, współczynnik zmienności.

Prowadząc analizę zmian gospodarczych w latach 2007, 2012 łatwo zauważyć, że w obu rocznikach, najliczniejsza była grupa III, stanowiąca około 40%. Natomiast grupa I w 2007 r. stanowiła jedynie 1,8%, a w 2012 r. 2,4%. W porównaniu do 2007 r. wzrosła również liczebność grupy V w roku 2012 (22,02% vs. 25%).

Wzrost liczby gmin dobrze rozwiniętych gospodarczo mógł być spowodowany: napływem środków z unijnych funduszy inwestycyjnych, które w roku

2012 były szczególnie przeznaczone dla mieszkańców terenów wiejskich i ukierunkowane na tworzenie, innych niż rolnicze, źródeł dochodów, a także napływem środków od polskiej emigracji, która inwestowała pozyskane aktywa na terenie rodzinnej gminy (Wiatrak 2011).

W rozwoju społecznym nastąpił szereg zmian, które sprawiły, osłabienie korelacji rozwoju gospodarczego i społecznego. Mieszkańcy terenów wiejskich dzięki napływowi środków finansowych a także poprawie infrastruktury w większym niż dotychczas stopniu korzystają z opieki medycznej i placówek edukacyjnych w miastach. W Małopolsce występuje także tendencja do tworzenia prywatnych żłobków, przedszkoli i szkół oraz placówek działających na zasadzie domów kultury. Wiejskie biblioteki, często niedofinansowane i nieposiadające aktualnej i atrakcyjnej oferty zostały wyparte przez książki dostępne w sieci. W związku z powyższym może dochodzić do zamykania nierentownych ośrodków zdrowia, szkół, czy bibliotek. Opisane zjawiska w sposób prosty pokazują, że rozwój gospodarczy prawdopodobnie koreluje z rozwojem społecznym, jedynie przyjęte w pracy wskaźniki rozwoju społecznego, choć konieczne, mogą nie być satysfakcjonujące. Proponowanym uzupełnieniem wskaźników rozwoju społecznego i gospodarczego mogłyby być badania ankietowe dla mieszkańców terenów wiejskich oceniające między innymi częstotliwość, z jaką badani korzystają z POZ, czy biblioteki.

Ostatnie kilka lat charakteryzuje się znaczącym wzrostem rozwoju społeczno – gospodarczego kraju. Świadczą o tym w dużej mierze różnice między gminami biednymi a gminami bogatymi. Regiony bogatsze wykorzystują swój potencjał i koniunkturę gospodarczą wzbogacając się, natomiast regiony biedniejsze z różnych powodów nie podejmują działania, których wskazanie nie było celem niniejszej pracy.

Dysproporcje poziomu społeczno – gospodarczego w województwie małopolskim są dość widoczne, szczególnie w zakresie gospodarczym. Wyniki potwierdzają przypuszczenia, że najslabiej rozwiniętą gospodarczo częścią województwa małopolskiego jest część wschodnia. W przeciągu badanego okresu nie wykazała ona żadnej zmiany. Pozostałe regiony w przeciągu tych lat poprawiły poziom rozwoju gospodarczego. Największe postępy zauważalne były w regionie zachodnim.

Bibliografia

- Nowa Encyklopedia Powszechna PWN. (2004). Warszawa; Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Marciniak, S. (2004). Makro i mikroekonomia. Podstawowe problemy. Warszawa; Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Nasiłowski, M. (2004). System Rynkowy. Podstawy mikro i makroekonomii. Warszawa; Wydawnictwo KeyText.
- Kukuła, K. (2000). Metoda Unitaryzacji Zerowanej. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Jędrzejczyk, Z., Skrzypek, J., Walkosz, A., Kukuła, K. (2002). Badania operacyjne w przykładach i zadaniach. Warszawa; Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Wiatrak, A. (2011). Strategie rozwoju gmin wiejskich. Warszawa; Wydawnictwo Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk.

Diversity of rural areas of Malopolska province in terms of the level of socio-economic development**Summary**

The study analyzed disparities in socio-economic development of rural and urban - rural province of Malopolska. The study involved 168 rural communes and urban-rural province of Malopolska. In order to analyze the level of socio-economic development were used synthetic indicator and one of the formulas used which is additive aggregate function. Using the method shown hierarchy made and grouping objects by level of socio-economic development in individual municipalities.

Translated by Monika Jaworska